EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 18.1.2016
COM(2016) 3 final

2016/0008 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

elohopeaa käsittelevän hallitustenvälisen neuvottelukomitean seitsemännessä kokouksessa ja elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen osapuolten konferenssin ensimmäisessä kokouksessa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta yleissopimuksen 8 artiklan 8 ja 9 kappaleessa tarkoitettujen ohjeiden väliaikaiseen ja lopulliseen hyväksymiseen

Perustelut

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Euroopan unioni ja 26 EU:n jäsenvaltiota ovat allekirjoittaneet elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus',[1] joka neuvoteltiin YK:n ympäristöohjelman (UNEP) puitteissa ja joka hyväksyttiin täysivaltaisten edustajien konferenssissa lokakuussa 2013 Kumamotossa, Japanissa[2].

Yleissopimus on tärkein kansainvälinen oikeudellinen kehys ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi ihmisten toiminnasta aiheutuvilta elohopea- ja elohopeayhdistepäästöiltä, jäljempänä 'elohopeapäästöt', ilmaan, veteen ja maahan. Yleissopimus kattaa elohopean koko elinkaaren elohopean louhinnasta sen jätehuoltoon.

Yleissopimuksen 8 artikassa edellytetään, että osapuolet hallitsevat ja mahdollisuuksien mukaan vähentävät sen liitteessä D lueteltuihin lähdeluokkiin kuuluvista pistekuormituslähteistä peräisin olevia päästöjä. Yleissopimuksen 8 artiklan 2 kappaleen b alakohdan mukaisesti osapuoli voi halutessaan säännellä ainoastaan osaa lähdeluokkaan kuuluvista lähteistä, kunhan näihin lähteisiin sisältyy vähintään 75 prosenttia kyseisen lähdeluokan päästöistä.

Yleissopimuksen 8 artiklan 4 kappaleen mukaisesti kunkin osapuolen on uusien lähteiden osalta[3] vaadittava parhaan käytettävissä olevan tekniikan sekä ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käyttöä. Olemassa olevien lähteidensä osalta osapuolten on hallittava ilmaan kohdistuvia elohopeapäästöjä yhdellä tai useammalla yleissopimuksen 8 artiklan 5 kappaleessa mainituista toimenpiteistä, joihin kuuluvat parhaan käytettävissä olevan tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käyttö tai määrällisen tavoitteen tai päästöraja-arvojen asettaminen. Lisäksi osapuolten on yleissopimuksen 8 artiklan 7 kappaleen perusteella laadittava inventaari ilmaan joutuvista, 8 artiklan perusteella säännellyistä lähteistä peräisin olevista elohopeapäästöistä ja ylläpidettävä sitä.

Jotta voidaan auttaa osapuolia täyttämään nämä velvoitteet, yleissopimuksen 8 artiklan 8 ja 9 kappaleessa määrätään, että osapuolten konferenssi antaa ohjeet parhaasta käytettävissä olevasta tekniikasta ja ympäristön kannalta parhaista käytännöistä, osapuolten tukemisesta 8 artiklan 5 kappaleessa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanossa (etenkin tavoitteiden määrittämisen ja päästöraja-arvojen asettamisen osalta), kriteereistä, joita osapuolet voivat laatia 8 artiklan 2 kappaleen b alakohdan mukaisesti sekä päästöinventaarin laatimismenetelmästä.

Yleissopimuksen 8 artiklan 10 kappaleen toisen lauseen mukaan osapuolten on otettava ohjeet huomioon noudattaessaan 8 artiklaa.

Tämän perusteella täysivaltaisten edustajien konferenssi perusti teknisten asiantuntijoiden ryhmän, joka on hallitustenväliselle neuvottelukomitealle raportoiva avustava toimielin, ja valtuutti sen laatimaan edellä mainituissa 8 artiklan 8 ja 9 kappaleessa mainitut ohjeet. Konferenssi on asettanut tavoitteiksi, että osapuolten konferenssi voi päättää tällaisista

---

1 Elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen virallinen versio on saatavilla osoitteessa: https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf

2 Euroopan unioni ja 21 EU:n jäsenvaltiota allekirjoittivat Minamatan yleissopimuksen 10. lokakuuta 2013. Kroatia, Kypros, Latvia ja Puola allekirjoittivat sen 24. syyskuuta 2014 ja Malta 8. lokakuuta 2014. Viro ja Portugali eivät ole allekirjoittaneet yleissopimusta, mutta ne ovat ilmaisseet olevansa sitoutuneita sen ratifiointiin.

3 ”Uudella lähteellä” tarkoitetaan lähdettä, jonka rakentaminen tai merkittävä muuttaminen aloitetaan aikaisintaan vuoden kuluttua siitä päivästä, jona yleissopimus tulee voimaan kyseisen osapuolen osalta.

kysymyksistä ensimmäisessä kokouksessaan ja että edistetään ripeitä kansainvälisiä toimia ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi ihmisten toiminnasta aiheutuvilta elohopeapäästöiltä odotettaessa yleissopimuksen voimaantuloa[4]. Asiantuntijaryhmä on saanut valmiiksi neljä ohjeasiakirjaa, jotka UNEP-sihteeristö on julkaissut [XX/XX/XXXX][5]. Ne toimitetaan väliaikaista hyväksymistä varten hallitustenvälisen neuvottelukomitean seitsemänteen kokoukseen (INC.7), joka pidetään Jordaniassa 10.–15. maaliskuuta 2016. Ohjeiden sisältöä ei ole tarkoitus muuttaa tämän väliaikaisen hyväksymisen ja yleissopimuksen osapuolten konferenssissa tapahtuvan ohjeiden virallisen ja lopullisen hyväksymisen välillä.

2. INTRESSITAHOJEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Teknisten asiantuntijoiden ryhmä tapasi neljä kertaa helmikuun 2014 ja syyskuun 2015 välisenä aikana. UNEP järjesti ohjeasiakirjojen luonnoksista julkisen kuulemisen kesällä 2015, ja tämän jälkeen ryhmä viimeisteli asiakirjat hieman sen jälkeen, kun sen neljäs kokous järjestettiin 10.-15. syyskuuta 2015 Tukholmassa.

EU pyrkii saattamaan yleissopimuksen osaksi unionin lainsäädäntöä ja yleissopimuksen ratifiointia, mutta edellä mainituista 8 artiklan 4, 5 ja 7 kohdista johtuvat velvoitteet, sellaisina kuin niitä täydennetään 8 artiklaan sisältyvillä ohjeilla, sisältyvät jo useisiin EU:n säädöksiin. Erityisesti teollisuuden päästöjä koskevan direktiivin 2010/75/EU[6] perusteella yleissopimuksen 8 artiklan soveltamisalaan kuuluvien laitosten toiminnanharjoittajien on toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä ehkäistäkseen esimerkiksi elohopeapäästöjen aiheuttamaa pilaantumista ja hyödynnettävä sitä varten parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa. Yleissopimus sisältää velvoitteen laatia elohopeapäästöjä koskeva inventaari ja pitää sitä yllä sekä laatia ehdotetuissa ohjeissa selitetyt asiaa koskevat menetelmät. Kyseinen inventaari perustetaan epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevasta eurooppalaisesta rekisteristä annetun asetuksen (EY) N:o 166/2006[7] perusteella.

Tämän vuoksi ohjeasiakirjojen väliaikainen hyväksyminen, jota seuraa osapuolikokouksen virallinen hyväksyminen, ei aiheuttaisi uusia ympäristö- tai sosioekonomisia vaikutuksia EU:ssa. Se rohkaisisi kuitenkin kolmansia maita vähentämään ilmaan kohdistuvia elohopeapäästöjä, jotka aiheuttavat epäpuhtauksien kaukokulkeutumista EU:ssa ja lisäävät maailmanlaajuisen ruokaketjun pilaantumista.

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Kun otetaan huomioon, että EU:n lainsäädäntö on johdonmukainen neljän ehdotetun ohjeasiakirjan kanssa, EU:n kantana INC.7-kokouksessa olisi oltava niiden tukeminen sen varmistamiseksi, että ne hyväksytään väliaikaisesti, pyritään edistämään niiden pikaista täytäntöönpanoa ja mahdollistetaan niiden virallinen ja lopullinen hyväksyminen osapuolten ensimmäisessä kokouksessa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotetulla päätöksellä ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

---

4 UNEP(DTIE)/Hg/CONF/4, Resolution 1, kohta 10.

5 Nämä neljä ohjeasiakirjaa, jotka on laatinut täysivaltaisten edustajien konferenssin valtuuttama teknisten asiantuntijoiden ryhmä ja jotka UNEP:n sihteeristö on julkaissut [XX/XX/XXXX) , ovat saatavilla osoitteessa […].

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (EUVL L 334, 30.12.2006, s. 17).

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 166/2006, annettu 18 päivänä tammikuuta 2006, epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta ja neuvoston direktiivien 91/689/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta, EUVL L 33, 4.2.2006, s. 1.

2016/0008 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

elohopeaa käsittelevän hallitustenvälisen neuvottelukomitean seitsemännessä kokouksessa ja elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen osapuolten konferenssin ensimmäisessä kokouksessa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta yleissopimuksen 8 artiklan 8 ja 9 kappaleessa tarkoitettujen ohjeiden väliaikaiseen ja lopulliseen hyväksymiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan yhdessä 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unioni on allekirjoittanut elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen[8], jäljempänä 'yleissopimus'.

(2) Yleissopimuksen 8 artiklan 4 kappaleessa edellytetään osapuolten varmistavan, että liitteessä D lueteltuihin lähdeluokkiin kuuluvien pistekuormituslähteiden osalta käytetään parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa sekä ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä, jotta voidaan hallita ja mahdollisuuksien mukaan vähentää elohopea- ja elohopeayhdisteiden päästöjä ilmaan.

(3) Yleissopimuksen 8 artikan 5 kappaleessa edellytetään, että osapuolet hallitsevat ja mahdollisuuksien mukaan vähentävät liitteessä D lueteltuihin lähdeluokkiin kuuluvista pistekuormituslähteistä peräisin olevia elohopea- ja elohopeayhdisteiden päästöjä toteuttamalla yhden tai useamman seuraavista toimenpiteistä: parhaan käytettävissä olevan tekniikan sekä ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käyttö, määrällisten tavoitteiden ja päästöjen raja-arvojen asettaminen, useiden päästöjen hallitsemiseen tähtäävä strategia ja vaihtoehtoiset toimenpiteet.

(4) Osapuolten on laadittava yleissopimuksen 8 artiklan 7 kappaleen mukaisesti inventaari elohopea- ja elohopeayhdistepäästöistä ilmaan.

(5) Yleissopimuksen 8 artiklan 8 kappaleessa määrätään, että yleissopimuksen osapuolten konferenssi antaa ensimmäisessä kokouksessaan ohjeet parhaasta käytettävissä olevasta tekniikasta ja ympäristön kannalta parhaista käytännöistä ottaen huomioon uusien ja olemassa olevien lähteiden välillä mahdollisesti olevat erot ja elohopean maahan, veteen ja ilmaan päätyvän kokonaispäästön minimoimisen tarpeen sekä ohjeet osapuolten tukemisesta 8 artiklan 5 kappaleessa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanossa etenkin tavoitteiden määrittämisen ja päästöjen raja-arvojen asettamisen osalta.

[8] Elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen virallinen versio on saatavilla osoitteessa: https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf

(6) Yleissopimuksen 8 artiklan 9 kappaleessa määrätään, että osapuolten konferenssi antaa mahdollisimman pian ohjeet kriteereistä, joita osapuolet voivat laatia 8 artiklan 2 kappaleen b alakohdan mukaisesti, kun ne päättävät soveltaa hallintatoimenpiteitä liitteessä D lueteltuihin lähdeluokkiin kuuluvista pistekuormituslähteistä peräisin oleviin elohopea- ja elohopeayhdistepäästöihin, edellyttäen, että kriteerien soveltamisalaan kuuluu aina vähintään 75 prosenttia kyseisen lähdeluokan päästöistä, sekä ohjeet elohopea- ja elohopeayhdisteiden päästöinventaarin laatimismenetelmästä.

(7) Yleissopimuksen 8 artiklan 10 kohdan (toinen lause) mukaan osapuolten on otettava ohjeet huomioon pannessaan täytäntöön 8 artiklaa. Ohjeilla on sen vuoksi oikeusvaikutuksia.

(8) Ehdotettujen neljän ohjeasiakirjan tekstin on laatinut yleissopimuksen täysivaltaisten edustajien konferenssin perustama ja valtuuttama teknisten asiantuntijoiden ryhmä konferenssin päätösasiakirjan mukaisesti, ja Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) sihteeristö julkaisi sen virallisesti [XX/XX/XXXX].

(9) Yleissopimuksen hallitustenvälisen neuvottelukomitean olisi väliaikaisesti hyväksyttävä ehdotetut neljä ohjeasiakirjaa seitsemännessä kokouksessaan, joka pidetään Jordaniassa 10–15 päivänä maaliskuuta 2016, jotta niitä voitaisiin noudattaa mahdollisimman pian ja jotta yleissopimuksen osapuolten konferenssi voisi virallisesti hyväksyä ne ensimmäisessä kokouksessaan.

(10) Unionin lainsäädäntö, mukaan lukien teollisuuden päästöistä 24 päivänä marraskuuta 2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU[9] ja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta ja neuvoston direktiivien 91/689/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta 18 päivänä tammikuuta 2006 annettu asetus (EY) N:o 166/2006[10], on yleissopimuksen 8 artiklan ja sitä täydentävien ohjeiden mukainen.

(11) Ehdotettuja ohjeita olisi näin ollen kannatettava.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan unioni kannattaa elohopeaa käsittelevän hallitustenvälisen neuvottelukomitean seitsemännessä kokouksessa sitä, että hyväksytään väliaikaisesti 8 artiklan 8 ja 9 kappaleessa tarkoitetut Minamatan yleissopimusta koskevat ohjeet, sellaisena kuin yleissopimuksen täysivaltaisten edustajien konferenssin valtuuttaman teknisten asiantuntijoiden ryhmä on ne laatinut ja UNEPin sihteeristön on ne julkaissut XX/XX/XXXX], jotta ohjeita voidaan noudattaa mahdollisimman pian ja jotta yleissopimuksen osapuolten konferenssi voi virallisesti hyväksyä ne ensimmäisessä kokouksessaan. Euroopan unioni kannattaa myös niiden lopullista hyväksymistä.

Unionin edustajat voivat sopia unionin lainsäädännön mukaisista vähäisistä muutoksista ilman neuvoston asiasta tekemää uutta päätöstä.

2 artikla

Elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen osapuolten konferenssin päätös (päätökset) ohjeiden hyväksymisestä julkaistaan *Euroopan unionin virallisesssa lehdessä*.

---

[9] EUVL L 334, 20.12.2013, s. 17.

[10] Asetus (EY) N:o 166/2006 epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta ja neuvoston direktiivien 91/689/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta, EUVL L 33, 4.2.2006, s. 1.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja